

עין משפט

גר מצוה

בז א מיי פ"ו מהל' קרנן פסח הלכה ב סמג עשין רכז:

בח ב ג מיי פרק ד מהל' אצל הלכה ט סמג עשין דרננן ב טוש"ע א"ח ס' לח סעיף ה וטוש"ע י"ד ס' שפ סעיף א ס"ה שפח:

בב ד מיי פ"ו מהלכות סוכה הלכה ג סמג עשין מג טוש"ע א"ח ס' תרמ סעיף ה:

ה ה מיי שס טוש"ע שס סעיף ו:

הא ו טור וי"י שס:

הב ז (מיי) פ"ו מהל' חפלה סמג עשין יט טוש"ע א"ח ס' קו סעיף א) טור א"ח ס' לח:

הג ח מיי פ"ד מהלכות חפילין הלכה יג סמג עשין כב טוש"ע א"ח סימן לח סעיף ז:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר מישאל ואלצפן היו שנשאו גרב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין ליה ליטער ואלצפן היו יכולין ליה ליטער אלא קוברי מת מצוה היו וחל שביעי שלהן להיות ערב פסח שנא' ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא מכלל המתעסק במצוה פטור מן המצוה האחרת. ושנינן צריכא זו וזו דאי אשמעינן גבי פסח כו'. אמר רב זבדא משמיה דרב אבל חייב בסוכה ולא דמי למצטער הדוא פטור מן הסוכה. ת"ר חתן וכל השושבינין וכל בני חופה פטורין מן התפילין ומכל מצות האמורות בתורה וחייבין בקריאת שמע

כה:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

הבי גרבינן צצרייתא צסיפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו ננדצ ואציהוא ר' ינחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין היו ליטער ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטער אלא מי היו טמאי מת מנזה היו שחל שצעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא

יכלו וגו': אם נושאי ארונו של

יוסף או מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטער. שהרי צאחד צניסן הוקם המשכן ושני לו שרף אלעזר את הפרה^(א) שיזו על טמאי מת שצבן לעשות פסחיהן צטהרה כדאמר צמסכת גיטין (דף ס.) שמנה פרשיות נאמרו ציום שהוקם המשכן ופרה אדומה אחת מהן וצאחד צניסן הוקם המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא לן (שבת דף פז:)‏ אותו היום נטל עשר עטרות וצו מתו נדצ ואציהוא הלכך מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטער

וקרא אמר ולא יכלו ונושאי ארונו של יוסף נמי כצר עצרו עליהם עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו משחנו צהר חורצ צראש חדש סין^(ב) כדכתיב (שמות יט) ציום הזה צאו מדצר סיני ולא נסעו משם עד עשרים צאייר של שנה הצאה דכתיב ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו מהר ה': טמאי מת מצוה. לאו מת מנזה דווקא קאמר דאפי' מתיהן נמי מת מנזה קרי להו דמנזה להתעסק צהן כגון האמורים צפרשת כהנים (ויקרא כא)‏ ^א שהכהן מטמא צו^(ב): שחל שביעי שצחן. ואע"ג דחזו לאורחא לא אישתרו דקסצר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ^(א) מכל מקום שמעינן מיניה דעוסק צמנזה פטור מן המנזה שהרי נטמאו צמתיהן שצעה ימים לפני הפסח ואף על פי שטומאה זו תעכצ על ידם אכילת פסחיהן אלמא מנזה קלה הצאה לידך אינך צריך לדחותה מפני תמורה העמידה לצא: דלא מטא זמן חיובא.

כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת פסח: אבל. קרית שמע דמטא זמן חיוב' צמוך החופה והוא ראוי לכך אימא ליחייצ: אבל פסח דבכרת הוא אימא לא. יטמאו צמת כל שצעה לפני הפסח: צריבא. למיכתצ ציום ההוא לאשמועינן דנטמאו תוך שצעה דעוסק צמנזה פטור מן המנזה: מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל כו'.

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך דום מתים אצל לא תעשה לא תתאצל עליה פארך חצוש על ראשך שלא כדרך שאר אצלים לפי שאני עושה אותך אות ומופת לישראל שך עתידין למות מתיהן ואין איש מתאצל עליהם אלמא אצל אסור בתפילין: והני מיילי ביום ראשון. דעיקר מררר חד יומא כדכתיב ואחריתה כיום מר: פשיטא. מאי שגא הא משאר מנזת דאשמעינן רצ לעיל דאצל חייצ צכל המנזת: צערא דממיילא. שהסוכה מנערמו כגון חמה או לינה או סירחה צדצרים שסיכך צהן: מיבעי ליה ליטובי דעתיה. חוצה עליו לייסצ דעתו למנזה: למיחדי. לשמות: משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן" ואין דרך ציאה וציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות צרכיו ויתייחד אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום צר ופתוח מנזת^(א) סוכה ומנזת נישואין וכגון שנשא ערב הרגל אצל צמוך

הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ט:) דאין נושאין נשים צמועד: פטורין מן התפלה. דצעיא כוונה: ומן התפילין. משום דשכיחא שכרות וקלות ראש: וחייבין בקרית שמע. דמנזת כוונתה אינו אלא פסוק ראשון^(א) ויכולים לייסצ דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: משום

מישאל ואלצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות (סנהדרין דף נב) דשריפה ממש הוא שנשרפו גופיהן

וכן נמי דריש צתורת כהנים^(א) אקרא דמתאכל אש אותם אמאי נטמאו וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאילו נשרפו על גצי קטצלא כדאמר

ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בגרב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטער אם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטער ^א אלא עוסקין במת מצוה היו *שחל שביעי שלהן להיות בערב פסח שנאמר ^א ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין יכולין לעשות הא למחר יכולין לעשות צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא מטא זמן חיובא אבל הכא דמטא זמן ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעי' הכא משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת אימא לא צריכא **גופא** א"ר אבא בר זבדא אמר רב ^א אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה ^ב חוץ מתפילין שהרי נאמר בהן פאר מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל ^ב פארך חבוש עליך וגו' את הוא דמייחייבת אבל כ"ע פטירי ^ג וה"מ ביום ראשון דכתיב ^א ואחריתה ביום **מו** ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב דאבל חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל ^א וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קמישמע לן ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב ה"חתן והשושבינן וכל בני החופה פטורין מן הסוכה כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדי וליכלו בסוכה וליחדו בסוכה אין שמחה אלא בחופה וליכלו בסוכה וליעבדו חופה בסוכה אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום צער חתן מאי בינייהו איכא בינייהו דשכיחי אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער חתן איכא א"ר זירא יאנא אכלי בסוכה וחדי בחופה^(א) וכ"ש דחדי ליבאי דקא עבידנא תרתני ת"ר חתן והשושבינן וכל בני חופה י'פטורין מן התפלה ה'ומן התפילין וחייבין בק"ש משום

מצרכין שהשמחה צמעונו ולא צרכת חתנים כיון דאין שמחה אלא בחופה וצפ"ק דכתוצות (דף ז: ושם) אמרינן נמי מצרכין צרכת חתנים צצית חתנים משמע דוקא צמקום חופה דהוא צית חתנים ומיהו אין ראייה משם דדלמא לאפוקי מדרצי יהודה קא אחי דאמר אף צצית האירוסין מצרכין אותה וצריך לדקדק מה היא חופה דאי צמקום שצרכו תחלה צרכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי' צרחוצ העיר מצרכין אותה כשהעם מרוצין ואין יכולין ליכנס צצית אלא מקום עיקר ישיצת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום העשוי לאקראי צעלמא ושם מצרכין צרכת חתנים כל שצעה:

וחייבין בק"ש. כדפירש צקונט' דמנזת כוונתה אינו אלא פסוק ראשון ויכולין לייסצ דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: חתן

שאין לה אלא שלש דפנות וצוש לשחק עם כלתו: תרתני. שתי הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ט:) דאין נושאין נשים צמועד: פטורין מן התפלה. דצעיא כוונה: ומן התפילין. משום דשכיחא שכרות וקלות ראש: וחייבין בקרית שמע. דמנזת כוונתה אינו אלא פסוק ראשון^(א) ויכולים לייסצ דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: משום

מסורת הש"ס עם הוספות

א) פסחים נ.ג. ב) צרכות יא. טו: כתוצות ו: מ"ק טו., ג) ספרי פ' נשא סי' מד., ד) שבת דף פו., ה) סוטה ג. עיי"ש, ו) פסחים סט., ז) ע"ז דף ג., ח) ברכות דף יג., ט) מכילתא דמילואים ריש פ' שמיני הכ"ג, ועיי"ש המ"א, וע"ע תוס' סנהדרין נב. ד"ה ההיא.

הגהות הב"ח

א) גמ' מהו דתימא הואיל ואמר רבא מצטער: (צ) תוס' ד"ה משום וכו' אפילו היכא דמטא זמן חיובא דפסח כ"ל ומינת זמן הצ' נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת מצוה וכו' שהכהן מטמא בו. עיין טורי אגן ר"ה דף טז ע"צ ד"ה חייצ אדם:

תורה אור השלם

א) ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא: [במדבר כ. ו]

ב) האנך דם מתים אבל לא תעשה פארך חבוש עליך ויגעליך תשים בגדליך ולא תעטה על שפם וקדם אנשים לא האביל: [יחזקאל כ. ו]

ג) והפכתיו לאבל וכל שיריכם לקינה והעליתי על כל מתנים שק ועל כל ראש קרחה ושמתיה פאביל יחיד ואחריתה כיום מר: [עמוס ח. ו]

הגהות וצייונים

א) בכ"י וחדינא בסוכה אמינא כ"ש דחדי וכן גי' הרא"ש (בית יצחק): [ב] צריך להוסיף שתי מצות מצות סוכה וכו' או שצ"ל שתיים מצות סוכה וכו': [ג] צ"ל פ'רבא (גליון):